

**NOTULEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS VAN AMSTERDAM
COMMODITIES N.V. GEHOUDEN OP 25 APRIL 2017 IN HET HILTON HOTEL TE ROTTERDAM**

Aanwezig van de Raad van Commissarissen (RvC):

de heer B. Stuivinga (voorzitter)
mevrouw M. Groothuis
de heer Y. Gottesman
de heer J. Niessen

Aanwezig van de Raad van Bestuur (RvB):

de heer E. Rietkerk (CEO)
de heer A. Goldschmeding (CFO)

Agenda

- 1. Opening van de AVA**
- 2. Uitnodiging aandeelhouder om de notulen mede te ondertekenen**
- 3. Verslag van de Raad van Bestuur (RvB) over het boekjaar 2016**
- 4. Uiteenzetting van de gang van zaken gedurende 2017**
- 5. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2016**
- 6. Dividend**
 - a) voorstel tot vaststelling van de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016**
 - b) voorstel tot vaststelling van het dividend over het boekjaar 2016**
- 7. Voorstel tot het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur**
- 8. Voorstel tot het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Commissarissen (RvC)**
- 9. Voorstel tot het benoemen van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC) als de externe accountant voor het boekjaar 2017**
- 10. Voorstel tot de herbenoeming van de heer J. Niessen als lid van de Raad van Commissarissen**
- 11. Voorstel tot aanwijzing van de Raad van Bestuur voor de duur van zestien maanden als het bevoegd orgaan om, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, te besluiten tot:**
 - a) uitgifte van gewone aandelen en/of toekenning van rechten tot het verwerven van gewone aandelen tot een maximum van 10% van het geplaatste kapitaal (besluit); en**
 - b) het beperken en/of uitsluiten van voorkeursrechten bij uitgifte van gewone aandelen en/of bij toekenning van rechten tot het verwerven van gewone aandelen**
- 12. Voorstel tot wijziging van de statuten van Amsterdam Commodities N.V. gericht op de invoering van een 'one-tier board'**
- 13. Voorstel tot de benoeming van de huidige leden van de Raad van Commissarissen tot niet-uitvoerend bestuurder met inachtneming van het huidige rooster van aftreden**
- 14. Voorstel voor de beloning van niet-uitvoerende bestuurders**
- 15. Rondvraag**
- 16. Sluiting**

1. Opening van de AVA

De **voorzitter** opent de algemene vergadering van aandeelhouders van Amsterdam Commodities N.V. (ACOMO) om 10.00 uur en heet de aanwezigen van harte welkom. Een speciaal woord van welkom is er voor de heer Holvoet, voormalig algemeen directeur, en de heer Miles, oud-directeur van Van Rees.

De uitnodiging voor de algemene vergadering van aandeelhouders is op 13 maart 2017 gepubliceerd op de website van de onderneming. Daarnaast zijn op 16 maart publicaties van de oproeping verschenen in NRC Handelsblad en Het Financieele Dagblad. Dit betekent dat de vergadering met inachtneming van de statuten en andere regelgeving rechtsgeldig is bijeengeroepen en dat de vergadering rechtsgeldige besluiten kan nemen.

Conform wettelijke voorschriften zijn aanwezig de accountants Joris van Meijel en Pieter Middelhoven van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. Daarnaast is notaris R.P. Revoort aanwezig in verband met besluitvorming aangaande de statutenwijziging.

Later in de vergadering wordt bekendgemaakt dat in totaal 24.232.826 aandelen uitstaan, waarvan er ter vergadering 15.781.481 zijn vertegenwoordigd en via proxy-voting 6.044.069. Dit betekent dat van het totaal aantal uitstaande aandelen 65% ter vergadering vertegenwoordigd is.

2. Uitnodiging aandeelhouder om de notulen mede te ondertekenen

De **voorzitter** nodigt de heer Den Heijer uit om de notulen mede te ondertekenen. De heer Den Heijer verklaart zich hiertoe bereid.

3. Verslag van de Raad van Bestuur (RvB) over het boekjaar 2016

4. Uiteenzetting van de gang van zaken gedurende 2017

De agendapunten 3 en 4 zullen gelijktijdig worden behandeld. De **voorzitter** geeft hiertoe het woord aan de CEO van ACOMO, de heer Rietkerk.

De heer **Rietkerk** vertelt dat 2016 een recordjaar is geweest in de geschiedenis van ACOMO. Dat is vooral te danken aan de inzet van al diegenen die binnen ACOMO werkzaam zijn. In totaal is 34,4 miljoen euro winst behaald.

In 2016 hadden zowel Catz, King Nuts & Raaphorst als Snick een recordjaar, met een groei van de ebitda en het resultaat na belasting. Bovendien is verdere groei mogelijk. Voor eetbare zaden verbeterden de resultaten in Europa en de VS significant ten opzichte van 2015. Thee maakte echter een moeilijk jaar door. Dalende commodityprijzen hebben invloed gehad op de resultaten, maar volatiliteit blijft uiteindelijk belangrijker dan absolute prijzen. In december werd Red River Global Ingredients in Canada gestart.

De omzet van ACOMO groeide in 2016 marginaal naar 682 miljoen euro, waarbij het dollareffect verwaarloosbaar was. De winst steeg met 6,5% naar 34,4 miljoen euro. De capex bedroeg 3,6 miljoen euro; een daling van 25% ten opzichte van het voorgaande jaar.

Specerijen en noten

In de eerste maanden van 2016 daalden de prijzen voor een aantal notensoorten. Vanaf maart 2016 liepen ze echter weer op. De publicatie van de vernieuwde schijf van vijf resulteerde in volumegroei in dit segment, evenals de algemene trend om gezonder te snacken. Voor peper en kokos was de markt zeer volatiel; bij knoflook stegen de prijzen zeer sterk door tekorten in de markt. Strengere voedselveiligheidsregels zijn aanleiding voor ACOMO om businessmodellen en supply chains kritisch te blijven beschouwen. Bij een marginaal lagere omzet steeg de ebitda met 7,3% naar 28,1 miljoen euro. Het nettoresultaat steeg met 9% naar 20,1 miljoen euro.

Eetbare zaden

2016 was voor eetbare zaden een beter jaar dan 2015, zij het nog iets onder het nivo van 2014. Toch was de markt niet veel beter, met onder meer een sterke dollar en lagere volumes vogelzaden door een milde winter. De brutomarges lagen echter hoger. Een recall bij een concurrent zorgde voor enige onrust in de zonnebloempittenmarkt. Red River Commodities ziet voldoende mogelijkheden in deze markt en investeert in 2017 in een nieuwe roaster. Investerings in marketing voor Sunbutter blijven zich uitbetalen en resulteren in verdere groei in dit segment. Sungold had focus op behoud van volumes en verwerving van nieuwe klanten. De maanzaadhandel in Zevenbergen presteerde in 2017 solide. SIGCO is op de goede weg, al werd in 2016 nog niet volledig aan de verwachtingen voldaan. De risico's van de activiteiten in Bulgarije zijn sterk verminderd, onder meer met een businessmodel dat slechts op handel gebaseerd is. De resultaten zijn er sterk verbeterd ten opzichte van 2015.

Thee

Fiscale, economische en politieke omstandigheden in een aantal theeconsumerende landen drukten de vraag naar thee. Zo hadden sommige landen problemen met het verkrijgen van dollars. De prijzen in de theemarkt waren in 2016 volatiel en bewegingen waren moeilijk te verklaren en te voorspellen. Bij de tien grootste klanten steeg het volume met 57%, mede dankzij de acquisitie in India. Steeds hogere kwaliteitseisen voor thee vormen zowel een uitdaging als een kans. Van Rees is prima gepositioneerd om aan klantenwensen te voldoen. 2016 toonde een volumetoename van 10%, of zelfs met 28% met inbegrip van Container Tea Van Rees India. Het resultaat was echter 24% lager, ten gevolge van lagere trading marges. De traditioneel sterkere regio's in Europa en de VS bleven in resultaat achter, terwijl andere regio's groeiden.

Voedingsingrediënten

Snick heeft zeer duidelijke prioriteiten gesteld. De capaciteit van de vestiging in Ruddervoorde zal nog beter worden benut en er wordt geïnvesteerd in de organisatie ten behoeve van volumegroei. Er is in 2016 geïnvesteerd in technische ontwikkeling en plant management en door de afronding van de integratie van TEFCO zijn de geplande kostenbesparingen gerealiseerd. Het nettoresultaat steeg in 2016 met 17% ten opzichte van 2015, door verlaging van kosten en stijging van de brutomarge. Voor voedingsingrediënten wordt het marktaandeel in de Benelux steeds groter, maar echte groei moet in de omringende landen worden gezocht.

De heer **Rietkerk** van mening dat de aandeelhouder tevreden mag zijn met de in 2016 geleverde prestaties. De solvabiliteit liep op tot boven de 51% en de RONCE klom naar 18,4%. Daarom is het voorstel om een dividend van boven de 80% uit te keren, met een slotdividend van € 0,75 per aandeel.

Groefactoren

Gedurende de laatste vier jaar is de samengestelde jaarlijkse groei van de brutomarge 7,6%. Dat laat zien dat ACOMO ook in staat is organisch te groeien. Berekening van de CAGR en de ebit laten grote verschillen tussen de segmenten zien. Bij zowel specerijen en noten als voedingsingrediënten is een uitstekende groei te zien. De groei in ebit blijft bij thee en eetbare zaden wat achter.

De RONCE exclusief goodwill steeg in 2016, naar 23,6%. De RONCE voor alle segmenten lag boven de 15%; hetgeen een goed resultaat is. De RONCE voor de groep na goodwill was 18,4%.

CSR

ACOMO heeft drie hoofdthema's op het gebied van CSR:

- gezondheid en veiligheid;
- ecologische voetafdruk;
- werkomstandigheden en talentontwikkeling.

Op het gebied van voedselveiligheid is een nieuw project in Malawi gestart voor pesticidevrije groene thee. De eerste investeringen zijn gedaan in 2016 en de eerste leveringen aan klanten worden in 2017 voorzien. Het project voor pesticidevrije thee in Vietnam is verder uitgebreid. De thee is al geleverd aan klanten in Europa en de VS. Voor specerijen en noten en eetbare zaden is een onderzoek naar pasteurisatie gestart, in verband met plannen voor de eventuele bouw van een pasteurisatiefabriek.

In kantoren en fabrieken zijn diverse energiebesparende maatregelen getroffen, waarmee de CO₂-voetafdruk van ACOMO met 3% is gereduceerd ten opzichte van 2015. Ook de afvalvolumes daalden met 7%. In de Nederlandse vestigingen is een energie-audit uitgevoerd. Op basis van het rapport worden maatregelen in overweging genomen.

Voor de verdere ontwikkeling van precisielandbouw zijn weerstations in diverse theetuinen geplaatst. Bij zonnebloemvelden in de VS wordt het watergebruik geoptimaliseerd en worden studies gedaan naar modellen voor besproeiing en bemesting. In dergelijke projecten wordt altijd samengewerkt met lokale boeren en andere partners.

Binnen de groep zijn een Code of Conduct en een Supplier Code uitgebracht, waarin staat wat ACOMO verwacht van medewerkers en leveranciers. In 2017 houdt ACOMO zich verder bezig met zijn CO₂-voetafdruk en internationale audits op het gebied van energiegebruik. Het project in Malawi wordt mogelijk uitgebreid, evenals de studies naar precisielandbouw.

Acquisitie van Delinuts

Na een langdurig proces is in februari 2017 de overeenkomst getekend met betrekking tot de acquisitie van Delinuts. Delinuts heeft in de afgelopen jaren een gestage en goede groei van de ebitda laten zien. ACOMO kent het management en de activiteiten van Delinuts goed. Met de acquisitie ziet ACOMO mogelijkheden tot synergie en versterking van de marktpositie. De heer **Rietkerk** toont een korte video over de activiteiten van Delinuts.

Dividend

Het voor 2016 voorgestelde dividendbeleid van ACOMO is ongewijzigd. Basis daarvoor zijn de cashpositie, de solvabiliteit en de geplande investeringen. Voor het jaar 2016 wordt een dividend van € 1,15 per aandeel voorgesteld. Dat levert een pay-outratio van 81% op.

Afsluitend zegt de heer **Rietkerk** dat 2016 een uitstekend jaar was. De eerste drie maanden van 2017 zijn in lijn met het vorige jaar. De spreker uit zijn trots over de afgelopen vier jaren en over de inzet van de medewerkers van ACOMO.

Vragen van de aandeelhouders

De heer **Stevense**, Stichting Rechtsbescherming Beleggers, dankt eenieder voor de mooie resultaten in 2016. Hij vraagt of meer bekend is over goedkeuring van de overname van Delinuts door de Duitse autoriteiten. Verder zijn de weersomstandigheden onvoorspelbaar en de spreker wil weten hoe ACOMO daarmee omgaat, gezien onder meer risico's op overproductie. Tevens vraagt hij om informatie over de contracten met supermarkten en naar het verloop van het werkkapitaal in 2017. Graag wil hij weten hoe ACOMO controleert of daadwerkelijk pesticidevrij gewerkt wordt. Voorts vraagt hij of Tavano een eigen wagenpark heeft. Tot slot wil hij weten of de nieuwe roaster bij Sunbutter geen concurrentie is voor SIGCO.

De heer **Rietkerk** beantwoordt de vragen van heer Stevense als volgt:

- ACOMO is actief op het gebied van vele producten en in vele regio's. Het weer is een factor waarmee de onderneming nu eenmaal te maken heeft. In het verleden is al gebleken dat ACOMO daar goed mee kan omgaan.
- Pesticidegebruik wordt bij de bron gecontroleerd door geaccrediteerde laboratoria. Daarna vindt bij aankomst in Europa een tweede controle plaats.

- In 2016 is in Fargo een nieuwe roaster gebouwd voor Sunbutter. Daarvoor gebeurde het roosteren bij Sungold, en niet bij SIGCO. Lagere volumes bij Sungold zullen op termijn worden gecompenseerd met het roosteren van bijvoorbeeld kikkererwten en sojabonen.
- King Nuts heeft twee vrachtauto's in bezit. Voor het overige heeft ACOMO geen vervoerpark.
- In 95% van de verkopen is er geen contact met supermarkten. Dat is er alleen bij verkopen van Sunbutter in de VS, waar de positie ten opzichte van supermarkten sterk is.

De heer **Goldschmeding** voegt toe:

- Het Bundeskartellamt moet nog goedkeuring geven aan de overname; de ACM deed dat al. Het Bundeskartellamt heeft bij de aanvraag verduidelijkende vragen gesteld, die beantwoord zijn. Naar verwachting zal goedkeuring volgen.
- Het werkkapitaal heeft zich in 2016 goed ontwikkeld. De bankstand ultimo 2016 was het laagst in het hele jaar. Het gemiddeld geïnvesteerd vermogen is echter redelijk stabiel gebleven. Uitspraken over het werkkapitaal in 2017 zijn niet mogelijk, omdat de hoogte ervan zal afhangen van prijsontwikkelingen. Het werkkapitaal blijft zo laag mogelijk, maar is op zodanig niveau dat het als commerciële middel kan worden ingezet.

–

De heer **Snoeker** besteedt aandacht aan het afscheid van de heer Rietkerk. Hij geeft hem complimenten voor zijn inzet voor ACOMO in de afgelopen jaren. Spreker vraagt naar de ambities van het bestuur rondom acquisities. Thee presteert van alle segmenten het minst. Vraag is of daarin verbetering verwacht wordt. De heer Snoeker vraagt bovendien of het niet verstandiger is lange schuldbelastingen aan te gaan.

De heer **Goldschmeding** zegt dat zogenaamde bolt-on acquisities in segmenten waarin ACOMO al sterk is en veel expertise heeft, de voorkeur van de directie hebben. Het ambitieniveau van de onderneming is op dit gebied ongewijzigd en de overnamecriteria zijn nog altijd strikt. Het aanboren van een nieuw segment is een optie, maar de mogelijkheden daartoe zijn – op het gebied van agri of food & beverage – beperkter. Bij herfinanciering van de onderneming zijn allerlei mogelijkheden onderzocht. Daaruit bleek dat langetermijnfinanciering relatief kostbaar was. Kortetermijnfinanciering past bovendien beter bij het doel om werkkapitaal te financieren. Overigens zijn in het nieuwe contract de condities verbeterd. De theemarkt liet in 2015 verbeteringen zien, maar deze hebben zich in 2016 helaas niet doorgezet. Toch is er het geloof dat de rendementen uiteindelijk zullen stijgen en het segment verder kan worden uitgebouwd.

De heer **Dekker**, Vereniging van Effectenbezitters, vraagt meer informatie over de concurrentiepositie van ACOMO. Daarover is weinig terug te vinden in het jaarverslag. Spreker vraagt naar de zwaktes die ACOMO graag zou willen versterken. Opvallend is dat sommige producten steeds kleiner worden verpakt. Dat roept de vraag op naar concurrentie in en deelname aan de retailmarkt. Het jaarverslag noemt eveneens weinig over de IT-situatie. Spreker vraagt daarover meer informatie.

De heer **Rietkerk** zegt dat ACOMO geen openbare informatie verstrekt over zijn concurrentiepositie. De onderneming heeft haar concurrenten echter goed in beeld. Evenmin wil de onderneming haar zwakheden prijsgeven, maar daar wordt wel degelijk in geïnvesteerd. ACOMO is voor maximaal 20 miljoen euro actief in de retailmarkt. Er zijn geen ambities om deze tak uit te breiden.

De heer **Goldschmeding** licht toe dat ACOMO investeringen in IT belangrijk vindt, maar er niet voor kiest om daarin voorop te lopen. Dat betekent dat gekozen wordt voor systemen die zich elders al bewezen hebben. Deze systemen passen bij de manier waarop de onderneming functioneert. De onderneming streeft naar een geïntegreerd systeem per segment of onderneming.

De heer **Dekker**, Vereniging van Effectenbezitters, vraagt hoe groot de kwaliteitscontrole afdeling van ACOMO is en hoeveel kwaliteitsaudits in 2016 zijn uitgevoerd. Zijn er recalls geweest?

De heer **Rietkerk** legt uit dat de kwaliteitscontrole is belegd bij de ondernemingen. In totaal zijn voor de gehele onderneming circa 15 fte's werkzaam op het gebied van kwaliteitsmanagement. Hierbij zij opgemerkt dat deze berekening afhangt van de definitie van kwaliteitsmanagement. ACOMO werkt altijd samen met externe geaccrediteerde laboratoria. Dat is financieel ook het meest efficiënt. ACOMO doet bij alle grote leveranciers zeker eens per jaar een audit. Recalls zijn inherent aan de business en ACOMO is daarvoor verzekerd. Er is op dit moment geen reden om aan te nemen dat ze tot negatieve schade zullen leiden.

De heer **Dekker**, Vereniging van Effectenbezitters, zegt dat zijn achterban verrast was door het vertrek van de heer Rietkerk. Vragen daarover zijn of dit vertrek verband houdt met het instellen van een one-tier board en hoe de werving van een opvolger verlopen is.

De **voorzitter** zegt dat de heer Rietkerk destijds benoemd is voor een periode van vier jaar. De heer Rietkerk gaf in oktober 2016 aan dat hij niet voor herbenoeming in aanmerking wenste te komen. Het bestuur heeft zich daarop gebogen over de toekomst van ACOMO en is daarbij gekomen tot het voorstel over instelling van een one-tier board. In geen geval is sprake van een verschil van inzicht tussen de RvC en de heer Rietkerk. Zijn keuze komt voort uit persoonlijke motieven. De heer Rietkerk ontvangt geen ontslagvergoeding, omdat daar in het contract niet in is voorzien.

De heer **Rienks** merkt op dat ACOMO succesvolle acquisities heeft gedaan. Vasthouden aan de strikte criteria heeft geloond en heeft ook positieve effecten op de beurskoers gehad. Vraag is wel hoe ACOMO op dat pad verder moet. Een mooie toekomstambitie zou zijn om een grotere Europese speler te worden op het gebied van noten. Acquisities moeten echter geen doel op zich zijn.

Ook de **voorzitter** vindt dat overnames geen doel op zich mogen zijn. De RvC hanteert strakke overnamecriteria en doet daarin geen concessies. Groeiambities zijn er echter wel, wat betekent dat continu actief gezocht wordt naar overnamepartijen. Wellicht zijn er in het notensegment inderdaad kansen, maar dan nog moeten deze kansen passen binnen de gestelde criteria. Het acquisitiebeleid wordt regelmatig kritisch bekeken.

De heer **Van Diepen** spreekt zijn waardering uit voor het goed leesbare cashflowstatement op pagina 63 van het jaarverslag. Spreker ziet een groeimarkt in de biologische theesoorten en vraagt of ACOMO wat dat betreft ook aan supermarkten zou kunnen leveren. Op pagina 79 blijkt dat de onderneming wel afschrijft op software, maar niet op goodwill. Dat vraagt om een toelichting.

De heer **Rietkerk** bevestigt dat de markt voor biologische thee groeit. Deze wordt in Europa beheerst door een paar grote Duitse partijen. ACOMO streeft naar groei op het gebied van biologische of organische thee van hoge kwaliteit. Die gaat niet zozeer naar supermarkten, maar wel naar speciaalzaken.

De heer **Goldschmeding** licht toe dat het klopt dat op goodwill niet behoort te worden afgeschreven, maar dat wel jaarlijks wordt gekeken of deze nog in verhouding staat tot de waarde van de onderliggende onderneming. Zolang de waarde van de betreffende onderneming groter is dan de goodwill vindt er geen afwaardering plaats. Acquisities in het verleden zijn tot op heden geen aanleiding geweest om op goodwill af te schrijven.

5. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2016

De **voorzitter** geeft het woord aan de accountant, de heer Joris van Meijel van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC).

De heer **Van Meijel** heeft in 2016 geen belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de controleaanpak. In de verklaring bij het jaarverslag staan alle hoofdzaken over de controle. De materialiteit, die de diepgang en de reikwijdte van de accountantswerkzaamheden definieert, is bepaald op 5% van de winst voor belastingen. Delen van dat bedrag worden vervolgens gealloceerd aan de werkmaatschappijen. Afwijkingen die boven die materialiteit uitgaan, worden aan de RvC gerapporteerd. Controle is uitgevoerd op elf locaties over de hele wereld. Met deze centrale en decentrale controles is 87% van de omzet en 91% van het resultaat afgedekt. De kernpunten in de controle waren in 2016 vergelijkbaar met voorgaande jaren. Mede gezien de toename van resultaten is niet afgeschreven op goodwill. De kans op impairment is relatief klein. PwC heeft ook aandacht besteed aan het jaarverslag en geconstateerd dat het voldoet aan alle wet- en regelgeving.

De heer **Stevense**, Stichting Rechtsbescherming Beleggers, vraagt of de accountant bevindingen had op het gebied van IT. Hij vraagt zich af of de accountant kijkt naar het gebruik van pesticide. Tot nog toe heeft de accountant geen impairment hoeven toepassen. Dat zou kunnen veranderen bij een andere koersverhouding tussen euro en dollar.

De heer **Van Meijel** besteedde per bedrijfsonderdeel aandacht aan automatisering. Het gaat de accountant daarbij om de algemene beheersingsmaatregelen voor continuïteit en betrouwbaarheid van gegevensverwerking. Indien nodig worden daarnaast zogenaamde application controls uitgevoerd. Bevindingen worden aan de RvC gerapporteerd. De accountant houdt zich niet bezig met controle op pesticidegebruik.

De heer **Goldschmeding** zegt dat impairments niet door valutakoersen worden beïnvloed. Ze zijn gerelateerd aan de performance en de assets van het bedrijf. Dollar-gerelateerde goodwill wordt gerelateerd aan de dollar performance van het betreffende onderdeel.

De heer **Dekker**, Vereniging van Effectenbezitters, vraagt naar het oordeel van de accountant over cyber security. Hij vraagt of er controle is geweest op de mandaten van inkopers en of daarin afwijkingen zijn geconstateerd. Ook is hij benieuwd naar de verbeterpunten in de managementletter en naar de financiële implicaties van het stoppen met hedge accounting.

De heer **Van Meijel** zegt dat cyber security deel uitmaakt van de aandacht die de accountant besteedt aan IT-beheersingsmaatregelen. Het is echter niet aan de accountant om zich uit te spreken over de kwetsbaarheid op IT-gebied. In de controle wordt gekeken naar de beheersing van inkoop- en verkoopmandaten. De accountant gaf een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening als geheel, wat ook betekent dat de mandaten in orde zijn bevonden. Het is aan de onderneming om eventueel aan te geven hoeveel afwijkingen zijn geconstateerd. De verbeterpunten in de managementletter worden met de directie gedeeld en vervolgens besproken met de RvC. Ook de opvolging van aanbevelingen uit eerdere jaren hoort daarbij.

De heer **Goldschmeding** zegt dat de impact van het stoppen met hedge accounting 0,9 miljoen euro voor belasting is. Dat is een timing difference, en het effect wordt telkens opnieuw vastgesteld. Cyber security heeft de aandacht van de directie: net als iedere grote onderneming heeft ook ACOMO te maken met aanvallen van buitenaf. Het is belangrijk om op dit gebied de stand van de techniek bij te houden. Het werkt risicobeperkend dat elk bedrijfssegment een eigen IT-systeem heeft. De bevindingen van de accountant zijn niet van dien aard dat geen goedkeurende verklaring kon worden afgegeven. Evenmin vragen de verbeterpunten om extra investeringen in kapitaal of mensen. Het controlesysteem van ACOMO is zeer strikt, zodat afwijkingen van mandaten vrijwel onmogelijk zijn. Als ze zich al voordoen, zullen ze snel worden gecorrigeerd. Grote afwijkingen in mandaten worden ook op centraal niveau gemeld, maar er hebben zich geen afwijkingen voorgedaan die invloed hadden op de performance van de onderneming.

De heer **Van der Hoeven** dankt alle betrokken van ACOMO voor hun inzet en het behaalde resultaat. Op pagina 103 van het jaarverslag worden de aandelenbelangen van de bestuurders genoemd. Daar staat echter niets over een direct of indirect aandelenbelang van de heer Gottesman. De **voorzitter** zegt dat de heer Gottesman geen aandelenbelang in ACOMO heeft.

De **voorzitter** brengt de jaarrekening in stemming. De jaarrekening wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangenomen. Dhr. Van Riet onthield zich van stemming.

6. Dividend

- a) voorstel tot vaststelling van de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016**
- b) voorstel tot vaststelling van het dividend over het boekjaar 2016**

De heer **Stevense**, Stichting Rechtsbescherming Beleggers, zegt dat zijn vereniging de voorkeur geeft aan een keuzedividend. Die opmerking is vorig jaar ook gemaakt. Hij wil weten of deze invulling overwogen is. De **voorzitter** zegt dat het keuzedividend is overwogen, maar dat de RvC geen aanleiding ziet om zijn standpunt hierin te wijzigen, ook om aandelen te kunnen blijven inzetten als sterke currency bij eventuele overnames.

De **voorzitter** brengt voorstel a) in stemming. Het voorstel wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangenomen. Via proxyvoting onthielden enkele aandeelhouders zich van stemming.

De **voorzitter** brengt voorstel b) in stemming. Het voorstel wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangehouden. Via proxyvoting onthielden enkele aandeelhouders zich van stemming.

7. Voorstel tot het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur

De **voorzitter** brengt het voorstel in stemming. Het voorstel wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangehouden. Via proxyvoting onthielden enkele aandeelhouders zich van stemming.

8. Voorstel tot het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Commissarissen (RvC)

De **voorzitter** brengt het voorstel in stemming. Het voorstel wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangehouden. Via proxyvoting onthielden enkele aandeelhouders zich van stemming.

9. Voorstel tot het benoemen van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC) als de externe accountant voor het boekjaar 2017

De **voorzitter** zegt dat PwC in 2014 voor het eerst de controle uitvoerde. Voorstel is nu om PwC ook voor het boekjaar 2017 tot accountant te benoemen. De RvC heeft de opmerkingen uit de vorige aandeelhoudersvergadering over de aanstellingstermijn van de accountant in overweging genomen. De RvC acht het echter wenselijk om de accountant ieder jaar opnieuw aan te stellen voor het volgende jaar. Dat geeft de onderneming en de aandeelhouders de meeste flexibiliteit.

De heer **Stevense**, Stichting Rechtsbescherming Beleggers, licht nog eens toe dat zijn achterban voorstelde om de accountant eenmalig voor twee jaar te benoemen en vervolgens telkens voor het jaar volgend op de aandeelhoudersvergadering. De **voorzitter** zegt dat dit voorstel inderdaad in overweging is genomen. De RvC wil de accountant echter aanstellen voor het lopende boekjaar.

De **voorzitter** brengt het voorstel in stemming. Het wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangenomen. Dhr. Langenberg onthield zich van stemming. Dhr. Stevense (stichting rechtsbescherming beleggers) stemde tegen.

10. Voorstel tot de herbenoeming van de heer J. Niessen als lid van de Raad van Commissarissen

De **voorzitter** zegt dat de heer Niessen zes jaar geleden toetrad tot de RvC. De RvC vindt het belangrijk om binnen zijn gelederen kennis en kunde langdurig te borgen. Dat is een belangrijke reden voor deze voordracht tot herbenoeming. In formele zin is de heer Niessen niet onafhankelijk, maar in zijn wijze van opereren is hij dat wel degelijk.

De heer **Dekker**, Vereniging van Effectenbezitters, zegt dat zijn achterban voor herbenoeming is, maar afwijkingen van de code in de toekomst ongewenst vindt.

De heer **Stevense**, Stichting Rechtsbescherming Beleggers, vindt het vreemd dat besluitvorming over de one-tier board na de herbenoeming van de heer Niessen geagendeerd is. De **voorzitter** zegt dat daarover is nagedacht. Tot aan besluitvorming over de one-tier board blijft de huidige structuur in stand. Mochten de aandeelhouders bij agendapunt 12 tegenstemmen, dan behouden de commissarissen hun huidige zetel en treden zij af volgens het vastgestelde rooster van aftreden.

De **voorzitter** brengt het voorstel in stemming. Het wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangenomen. De heren Stevense (Stichting Rechtsbescherming Beleggers) en Van Erum stemden daartegen. Dhr. Langenberg onthield zich van stemming. De voorzitter feliciteert de heer Niessen met zijn herbenoeming.

11. Voorstel tot aanwijzing van de Raad van Bestuur voor de duur van zestien maanden als het bevoegd orgaan om, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, te besluiten tot:

- a) uitgifte van gewone aandelen en/of toekenning van rechten tot het verwerven van gewone aandelen tot een maximum van 10% van het geplaatste kapitaal (besluit); en**
- b) het beperken en/of uitsluiten van voorkeursrechten bij uitgifte van gewone aandelen en/of bij toekenning van rechten tot het verwerven van gewone aandelen**

De **voorzitter** licht toe dat een en ander, evenals in voorgaande jaren, voor de duur van zestien maanden wordt gevraagd. De constructie is niet bedoeld om vijandige overnames tegen te gaan, maar flexibiliteit te bieden in het geval zich een passende acquisitiemogelijkheid voordoet. Het instrument wordt niet toegepast bij grotere overnames. Altijd zal worden getracht aandeelhouders daar via een BAVA bij te betrekken.

De **voorzitter** brengt voorstel a) in stemming en concludeert dat het voorstel met volstrekte meerderheid van stemmen is aangenomen. Dhr. Van Erum onthield zich van stemming.

De **voorzitter** brengt voorstel b) in stemming en concludeert dat het voorstel met volstrekte meerderheid van stemmen is aangenomen. De heren Van Erum, Hoesen, Scheeres en Stevense (Stichting Rechtsbescherming Beleggers) stemden daartegen.

De **voorzitter** benadrukt dat met deze besluitvorming alle voorgaande besluiten op dit punt komen te vervallen.

12. Voorstel tot wijziging van de statuten van Amsterdam Commodities N.V. gericht op de invoering van een 'one-tier board'

De **voorzitter** vertelt dat de RvC naar aanleiding van het besluit van de heer Rietkerk om zich niet te laten herbenoemen overwogen heeft dat de onderneming slagvaardiger zou kunnen opereren met een one-tier board. Dit houdt onder meer verband met de autonome positie van dochterondernemingen en de groeiambities. Er zijn geen wettelijke beperkingen voor invoering van dit bestuursmodel. Met het voorstel zal de heer Goldschmeding naast CFO ook fungeren als group managing director. Daarnaast zal een tweede statutair directeur worden geworven voor de portefeuilles business control en corporate development. Bovendien wordt een executive committee opgericht, bestaande uit directieleden van dochters. Een en ander vergt een statutenwijziging. De RvC wordt daarmee vervangen door een niet-uitvoerend bestuur, de executive committee wordt opgenomen en een aantal onderdelen op het gebied van corporate governance wordt aangescherpt. De basis van de statuten blijft intact.

De heer **Dekker**, Vereniging van Effectenbezitters, ziet in dat de one-tier board diverse voordelen heeft. Een groot nadeel is echter dat de zittingstermijn van niet-uitvoerende bestuurders erg lang kan worden. Het risico daarvan is dat deze bestuurders te weinig afstand houden voor een kritische blik.

De heer **Wierda** vraagt of een tweede fulltime uitvoerend bestuurder zal worden aangesteld. Hij vindt het belangrijk dat de onderneming in de nieuwe constellatie dezelfde vaart houdt. De **voorzitter** beaamt dit. De tweede bestuurder krijgt onder meer als taak om de groeiambities vorm te geven. Daarnaast wordt een executive committee aangesteld.

De heer **Stevense**, Stichting Rechtsbescherming Beleggers, vraagt of de RvC al eerder voornemens was om een one-tier board in te richten. Hij heeft zorgen over de zittingstermijn van zes jaar voor de commissarissen. De **voorzitter** zegt dat het aangekondigde vertrek van de heer Rietkerk nu de directe aanleiding voor de wijziging was. Voor de zittende leden van de RvC blijft het rooster van aftreden van toepassing.

De heer **Hartog**, Todlin, vindt de stap die de RvC voorstelt logisch. Er is al langere tijd een trend zichtbaar waarbij RvC's dichter op de uitvoerend bestuurders zitten. Ook is er echter een tendens waarbij zittingstermijnen steeds korter worden. Spreker stelt voor om over twee jaar de nieuwe bestuursvorm te evalueren, ook met het oog op maatschappelijke trends en ontwikkelingen. De **voorzitter** zegt dat in afwegingen altijd de maatschappelijke omgeving wordt meegenomen, al staat het belang van de onderneming voorop. De zittingstermijn voor commissarissen is zes jaar, maar afhankelijk van de uitkomst van een jaarlijkse review kan deze termijn korter zijn.

De heer **Van Erum** vraagt of de nieuwe constructie kostenneutraal is. Ook wil hij weten of de huidige commissarissen voldoende tijd hebben voor hun nieuwe functie. De **voorzitter** antwoordt op beide vragen bevestigend.

De **voorzitter** brengt het voorstel in stemming. Het voorstel wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangenomen. De heren Bakker, Van Diepen, Van Erum, Van Ginkel en Hoogmoed onthielden zich van stemming. De heren Luidinga, Sinke en Stevense (Stichting Rechtsbescherming Beleggers) en Vereniging van Effectenbezitters stemden tegen, evenals enkele aandeelhouders via proxyvoting. De overige aandeelhouders, 9.330.322 stemmen tezamen, stemden voor. De notaris krijgt de opdracht om de statutenwijziging door te voeren.

13. Voorstel tot de benoeming van de huidige leden van de Raad van Commissarissen tot niet-uitvoerend bestuurder met inachtneming van het huidige rooster van aftreden

De **voorzitter** brengt het voorstel in stemming. Het wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangenomen. De heren Bakker, Van Diepen, Van Erum, Sinke en Vereniging van Effectenbezitters onthielden zich van stemmen, evenals enkele aandeelhouders via proxyvoting.

De heren Stevense (Stichting Rechtsbescherming Beleggers) en Luidinga stemden tegen.

14. Voorstel voor de beloning van niet-uitvoerende bestuurders

De **voorzitter** licht toe dat voorgesteld wordt de beloning van iedere commissaris te verhogen met 50.000 euro per jaar, gegeven de extra tijd en inspanning die met het gewijzigde takenpakket van hen gevraagd worden. Hiermee blijven de kosten voor het voeren van het bestuur over de onderneming gelijk. Hij brengt het voorstel in stemming. Het wordt met volstrekte meerderheid van stemmen aangenomen. De heren Bakker, Bode, Van Ginkel, Hoogmoed en Zwan onthielden zich van stemming.

De heren Van Erum en Sinke stemden tegen.

15. Rondvraag

De **voorzitter** richt het woord tot de heer Rietkerk. Hij prijst zijn inzet voor een aantal succesvolle overnames. Onder zijn leiding zijn bovendien belangrijke stappen voorwaarts gezet op het gebied van duurzaamheid. Namens eenieder dankt de voorzitter de heer Rietkerk voor zijn inzet en hij wenst hem veel succes in de toekomst.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 12.30 uur.

Voorzitter
Dhr. B. Stuivinga

Medeondertekenaar
Dhr. A den Heijer